

Po I wojnie światowej obszar Śląska Cieszyńskiego stał się przedmiotem konfliktu pomiędzy Polską a Czechosłowacją. Gdy w 1920 r. dokonano podziału spornego terytorium, Czechosłowacja otrzymała obszar o dużym znaczeniu strategicznym i gospodarczym, ale zamieszkały w dużej części przez Polaków i Niemców. Czechosłowacja stanęła przed problemem integracji tego obszaru z resztą państwa. Metody podejmowane w ramach polityki wobec mniejszości narodowych są do dziś przedmiotem sporów zwłaszcza pomiędzy polskimi a czeskimi historykami. Według części polskich badaczy czechosłowackie władze prowadziły politykę czechizacji. W czeskiej historiografii dominuje przekonanie, że I Republika Czechosłowacka zapewniała swoim mniejszościom pełne możliwości rozwoju a ewentualne przejawy dyskryminacji miały charakter incydentalny. Taka była też oficjalna narracja czechosłowackiej administracji państwowej okresu międzywojennego.

Celem projektu jest dokładne zbadanie polityki czechosłowackich urzędów szczebla centralnego i regionalnego wobec Polaków i Niemców, mieszkających na obszarze Śląska Cieszyńskiego, w latach 1920-1938 w oparciu o w większej części niewykorzystane zespoły archiwalne stanowiące spuściznę tych instytucji. Politykę narodowościową rozumieć należy szeroko – obejmowała ona bowiem zagadnienia związane właściwie z wszystkimi dziedzinami życia politycznego, społecznego i gospodarczego w regionie.

Podjęcie tematu jest zasadne ze względu na wciąż istniejące rozbieżności pomiędzy badaczami przy jednoczesnym pominięciu szerokich zasobów archiwalnych. Moje dotychczasowe badania nad czeskimi organizacjami nacjonalistycznymi okresu międzywojennego wskazują, że praktyka odbiegała znacznie od teorii a czechosłowackie urzędy państwowe poświęcały kwestii narodowościowej na Śląsku Cieszyńskim znacznie większą uwagę niż dotychczas sądzono. Temat ma charakter uniwersalny a uzyskane wyniki oraz zakres kwerendy będą stanowić inspirację do badań nad innymi obszarami zamieszkiwanymi przez różne narodowości i polityką państwową wobec nich.